

חטיבת הרפואה
אגף לבריאות הנפש
Mental Health division

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

י' באייר, התש"פ
04/05/2020
218533320-הנהלה

לכבוד

מנהלי מערך בריאות הנפש בקופות החולים
מנהלי בתי החולים הפסיכיאטריים
מנהלי מערך הפסיכיאטריה בבתי החולים הכלליים

שלום רב,

הנדון: הנחיות למערך האמבולטורי בבריאות הנפש בעת מגיפת הקורונה - היערכות לחזרה הדרגתית לשגרה

מצ"ב עדכון 2 המחליף את ה"הנחיות למערך האמבולטורי בבריאות הנפש – בעת מגיפת הקורונה" מתאריך 19/3/2020.

להלן השינויים העיקריים:

1. סעיף 1 "התייחסות למטופלים": ניתן לאפשר חזרה הדרגתית לפעילות פרונטלית; ניתן לאפשר טיפול נפשי גם ללא מסיכה, ובלבד שיישמר מרחק של 3 מטר בין המטפל למטופל; נמשך תיעדוף רפואה מרחוק במיוחד לאוכלוסיות בסיכון ולכאלו אשר ניתן לספק להם מענה איכותי באופן זה.
2. סעיף 3.11 "רישום מגעים (קודים) במערכת המינהלית": עודכנו הקודים הייעודיים לדיווח על טיפול מרחוק.
3. סעיף 5 "טיפול פומי בקלזפין (לפונקס)": צורף נספח ב' עם ההנחיות ל"הבטחת רציפות טיפול בקלזפין (לפונקס) בזמן ההתמודדות עם נגיף הקורונה".
4. סעיף 7 "טיפול יום": חודדה ההגדרה של אפשרויות המעבר מטיפול יום מלא לטיפול מרפאתי אינטנסיבי חלופי; חודדה הוראת השעה הנוגעת לכללי ההתחשבות.

Mental Health division
Ministry of Health
39 Yirmiyahu St.
P.O.B 1176
9101002 Jerusalem
Call.Habriut@moh.health.gov.il
Tel: *5400 Fax: 02-5655969

האגף לבריאות הנפש
משרד הבריאות
רחוב ירמיהו 39
ת.ד. 1176
ירושלים 9101002
Call.Habriut@moh.health.gov.il
טל: *5400 פקס 02-5655969

כללי

לאור מגמת ההתמתנות בהתפשטות נגיף הקורונה (COVID-19) ועדכון הנחיות משרד הבריאות בדבר חזרה הדרגתית של מערכת הבריאות לפעילות מותאמת, להלן הנחיות מעודכנות להתנהלות של השירותים האמבולטוריים בבריאות הנפש- מרפאות, נקודות שירות וטיפול יום, באופן שנועד לצמצם את הסיכון להדבקה של מטופלים או אנשי צוות תוך שמירה עד כמה שניתן על מתן זמינות לטיפול ושמירה על רצף הטיפול.

יש לפעול על פי ההנחיות להתמודדות עם תחלואה מנגיף הקורונה שפרסם משרד הבריאות והמתעדכן מעת לעת -

https://www.health.gov.il/Subjects/disease/corona/Documents/coronavirus_med_guidelines.pdf

קישורים למקורות מידע נוספים – בסוף המסמך.

הנחיות אלו מחליפות את ה"הנחיות למערך האמבולטורי בבריאות הנפש – בעת מגיפת הקורונה" מתאריך 19/3/2020.

ההנחיות הינן זמניות ובתוקף עד להודעה אחרת מהח"מ או הנחיה רלוונטית אחרת מגורם מוסמך.

1. התייחסות למטופלים בכלל, חיובים לנגיף הקורונה או הנמצאים בבידוד בפרט:

- 1.1. ניתן לאפשר חזרה הדרגתית לפעילות פרונטלית; יש להמשיך בתיעודן מתן שירותי רפואה מרחוק במיוחד לאוכלוסיות בסיכון ולכאלו אשר ניתן לספק להם מענה איכותי באופן זה.
- 1.2. ניתן לאפשר טיפול נפשי גם ללא מסיכה, ובלבד שיישמר מרחק של 3 מטר בין המטפל למטופל.
- 1.3. ביישובים או בשכונות המוגדרים כ"אזורים מוגבלים" יימשך הצמצום הניכר בהיקף השירות הפרונטלי.
- 1.4. המרפאה תיזום שיחות טלפוניות עם המטופלים האמורים להגיע למפגשים המתוכננים במהלך השבוע.
- 1.5. יש לתשאל כל מטופל האם יש לו תסמינים (חום מעל 38 או שיעול או קושי בנשימה או כל תסמין נשימתי חד אחר); או שהוא חולה בנגיף ונמצא בבידוד או אמור להיות בבידוד (בשל

חזרה מחו"ל, חשיפה לחולה חיובי וכו') על פי הנחיות המשרד. במידה וכן – **חל איסור על**

הגעתו למרפאה.

- 1.6. במידה שעולה ספק האם המטופל צריך להיות בבידוד- יש להנחותו שלא להגיע לטיפול כדי למנוע חשש להדבקת מטופלים אחרים או אנשי צוות, ולהדריך את המטופל ו/או בני משפחתו להישאר בבידוד ועליו לדווח על כך למשרד הבריאות בטופס מקוון.
- 1.7. אם המטופל חיובי לנגיף או נמצא בבידוד יש לשקול את האפשרות לדחות את הטיפול עד לאחר ההחלמה / תום תקופת הבידוד. במקרים שלא ניתן לדחות את הטיפול ניתן לבצע את הטיפול מרחוק (טלפונית או בעדיפות בהיוועדות חזותית מאובטחת), ככל שהדבר אפשרי והולם קליני.
- 1.8. במקרים בהם המטופל אינו חיובי או אינו נמצא בבידוד, יש להתנהל על פי הנחיות המשרד הכלליות והמפורטות בהנחיות אלה ובהנחיות המופצות ע"י המשרד מעת לעת.
- 1.9. בשלב זה עדיין לא ניתן לחזור ולקיים טיפולים קבוצתיים פרונטליים.
- 1.10. **ההעדפה לקיום טיפול קבוצתי מרחוק לכל מי שיכול, נותרת בעינה.**

2. שמירת שגרת עבודה

- 2.1. מרפאות פסיכיאטריות בקהילה תפעלנה בשעות הפעילות הרגילות.
- 2.2. ככלל, יש חשיבות לקיים, ככל האפשר, שגרת עבודה של הצוות בין במרפאה ובין בעבודה מרחוק, ובכלל זה טיפולים, ישיבות צוות וישיבות הדרכה, באמצעים להתקשרות מרחוק/שיחות ועידה.

3. הנחיות לטיפול נפשי מרחוק

- 3.1. יש לפעול בהתאם להנחיות חוזר טלה מדיסין שבתוקף כיום בשינויים המחוייבים. לנוהל ראה: https://www.health.gov.il/hozer/mk06_2019.pdf
- 3.2. טיפול מרחוק יכול להתבצע במסגרת מרפאות בריאות הנפש של קופות החולים והספקים השונים; בנקודות שירות בריאות נפש במרפאות של רפואה ראשונית וכן בקליניקה של רופא עצמאי או של פסיכותרפיסט עצמאי.
- 3.3. החלטה בדבר הגעת אנשי צוות למרפאה באופן פיזי או הישארותם בבית עם אפשרות לביצוע טיפול מרחוק מביתם- תבוצע בהתאם להוראות נציבות שירות המדינה (לעובדי מדינה) והנחיות הארגון עצמו (קופת חולים וכד').

תנאים לקיום שיחות מרחוק:

- 3.4. **כהוראת שעה זמנית**, ניתן לאפשר טיפול מרחוק **טלפוני**, או טיפול מרחוק **בשיחת וידאו**, כחלופה למפגש פרונטלי, בהתאם לשיקול דעת קליני שיתועד לגבי נאותות והתאמת השירות ללקוח הפרטני.
- 3.5. **סוג המפגש** – ככלל, טיפול מרחוק נועד לאפשר בעיקר: אינטייך; מעקב פסיכיאטרי; פסיכותרפיה פרטנית; פסיכותרפיה קבוצתית.
- 3.6. **משך המפגש** - יובהר כי טיפול מרחוק יהיה זהה באורכו ובתכניו למפגש פרונטלי במרפאה, ויתבצע במסגרת ניהול התורים במרפאה (תורים סדירים, לצד משבצות לתורים דחופים כמקובל).
- 3.7. **עבודת מטפלים מהבית** – עבודה מהבית באישור הנהלת הארגון עם חיבור מרחוק מאובטח, תיחשב לצורך העניין כעבודה משלוחה של הארגון – כך שניתן גם בתנאים אלה לקיים טיפול מרחוק.
- 3.8. **זיהוי המטופל והסכמה לטיפול מרחוק** - יש לדאוג לזיהוי ברור וחד ערכי של המטופל, להסביר לו על המאפיינים של טיפול מרחוק בדגש על אחריותו לפרטיות מצידו (ראה נספח 2 בנוהל טלמדיסין) ולקבל את הסכמתו לטיפול מרחוק (הסכמה שיכולה להינתן גם בעל פה ואשר תתועד על ידי המטפל ברשומה). יש להבהיר למטופל שלא יעשה על ידי המטפל תיעוד מוקלט של המפגש הטיפולי אלא תיעוד ברשומה בלבד כמקובל לגבי כל מפגש טיפולי.
- 3.9. **תיעוד** – יש לתעד ברשומה הרפואית הנהוגה במרפאה את המפגש הטיפולי כבכל מפגש פרונטלי. יש לתעד ברשומה את ההחלטה למתן שירות בדרך זו, שיטת זיהוי המטופל, וכן את הסכמת המטופל (בכלל זה הסכמה שניתנה בעל פה בשיחה). אין לבצע הקלטה של השיחות, כפי שאין מקליטים מפגש פרונטלי, אלא לתעד כמקובל ברשומה את עיקרי המפגש תוך ציון שנערך מפגש מרחוק.
- 3.10. **אבטחת מידע** - במסגרת **החגה זמנית** לאור הצורך בהתמודדות עם משבר הקורונה ניתן לעשות שימוש בשיחות וידאו כשמדובר בשירות מאובטח מקצה לקצה בלבד. יש להתייעץ עם ממוני אבטחת מידע והלשכה המשפטית בארגון לגבי אמצעים מאושרים לשימוש, אשר

עומדים בכל נהלי וחוזרי משרד הבריאות, חוקי מדינת ישראל ותקנות הגנת הפרטיות וביצוע מבדק אבטחת מידע וניהול סיכונים.

כך למשל - teams 365 – נבדק ואושר ע"י צוות אבטחת מידע של משרד הבריאות.

3.11. **רישום מגעים (קודים) במערכת המינהלית** - עבור כל מגע מרחוק יירשם קוד המגע הייעודי לטיפול מרחוק: פסיכותרפיה פרטנית מרחוק (קוד שירות L0842); פסיכותרפיה קבוצתית מרחוק (קוד שירות L0845); טפולמעקב פסיכיאטרי תרופתי מרחוק (קוד שירות L0862). מגעי שירות אחרים ימשיכו להירשם כנהוג כיום – כאשר בתיעוד הביקור עצמו יצוין שבוצע מרחוק יחד עם הסיבה לכך.

4. **טיפול מרפאתי כפוי (טמ"כ)**

- 4.1. אי שיתוף פעולה עם טמ"כ יכול לאפיין מטופל בכל זמן ולכן טרם פניה לפסיכיאטר המחוז בבקשה להוראה כפויה (הוראת בדיקה או אשפוז) בשל אי הגעה למרפאה, יש לעשות מאמץ לברר את סיבות אי ההגעה. ככל שאי ההגעה מקורה בחשש מהיחשפות לנגיף הקורונה יש להציע למטופל להסתייע בשירות טיפול מרחוק.
- 4.2. במקרה של מטופל המקבל טיפול תרופתי ארוך טווח במרפאה ומסרב להגיע למרפאה לצורך קבלת הטיפול האמור בשל חשש מהיחשפות לנגיף, ניתן בהסכמת המטופל, לתת את הטיפול בבית המטופל בביקור בית של צוות של המרפאה. בעת ביקור בית יש לשמור על בטיחות המטפלים ולהקפיד על נוכחות של לפחות שני אנשי צוות (לעניין זה נהג יחשב איש צוות) בכל ביקור. ניתן לבקש מהפסיכיאטר המחוזי ליווי של אחים מאשפזים במקרים בהם יש לכך נחיצות. יש להתמגן בהתאם להנחיות משרד הבריאות העדכניות.
- 4.3. במידה שהמטופל מסרב לפתוח את דלתו או מתנגד לקבלת הטיפול התרופתי, על הצוות לצאת מהמקום ולהתייעץ לגבי המשך עם הפסיכיאטר המחוזי.
- 4.4. לגבי מטופלים בצו בית משפט, יש להקפיד להגיש אחת לשישה חודשים לפחות לוועדה הפסיכיאטרית בקשה לדיון תקופתי. קיום הדיונים בפועל בוועדות יהיה תלוי בהנחיות שיצאו. יובהר, כי גם ללא דיון בוועדה, צו לטיפול מרפאתי כפוי – לא פוקע מעצמו, אלא בסיום התקופה המירבית.
- 4.5. לגבי מטופלים בהוראה של פסיכיאטר המחוז, הוראה שלא הוארכה על ידו, מסתיימת במועד הנקוב בה. במקרה בו לא ניתן לבדוק את המטופל לצורך בקשה להארכת הוראה, יש לשקול בקשה להוראת בדיקה.

5. טיפול פומי בקלזופין (לפונקס)

- 5.1. חולה חיובי לנגיף או הנמצא בבידוד או המוגדר כשייך לאוכלוסייה בסיכון להדבקה המתבקש להישאר בביתו - יתאפשר ניפוק הקלזופין גם עד 14 ימים מבדיקת הדם האחרונה (במקום 7 ימים הנדרשים בשגרה). לפי שיקול דעת הרופא המטפל, יונפק לו המרשם להבטחת רציפות הטיפול.
- 5.2. במקרה של חולה הנמצא בבידוד או המוגדר כשייך לאוכלוסייה בסיכון להדבקה המתבקש להישאר בביתו, והנמצא בתוך פרק זמן של 18 השבועות הראשונים לטיפול בקלזופין, יתאפשר לו למשוך מבית המרקחת את התרופה לתקופת הבידוד עד שבועיים (במקום שבוע בהנחיות השגרה).
- 5.3. מרשם שוטף לקלזופין יכול להינתן ע"י פסיכיאטר מטפל או ע"י רופא ראשוני (רופא משפחה; רופא ילדים; רופא פנימאי בקהילה), בתנאי שיש מעקב פסיכיאטרי במקביל.
- 5.4. הנחיות אלו מתואמות עם אגף הרוקחות והועברו לבתי המרקחת.
- 5.5. בנוסף פורסמו הנחיות להבטחת רציפות טיפול בקלזופין (לפונקס) בזמן ההתמודדות עם נגיף הקורונה מתאריך 26/3/2020 (נספח ב').
- 5.6. ניתן להעביר טיפול תרופתי לבית המבוטח גם דרך קרובי משפחה או בתיאום מראש, ע"י צוות קופת חולים או מתנדבים מטעם הקופה.

6. מתן זריקות ארוכות טווח

- במקרה שמטופל נדרש לקבל טיפול טווח ארוך בזמן הימצאותו בבידוד ביתי יש לשקול את אחת מהחלופות הבאות:
- החלפה זמנית של הטיפול בזריקות לטיפול פומי בהתאם לשיקול דעת קליני. במקרה זה יש לדאוג שהמטופל יקבל את המרשם ואת הכדורים בסיוע בני משפחתו/שיקום אחר.
 - במקרים בהם לא ניתן לעבור לטיפול פומי מתן הטיפול על ידי צוות ביקור בית שיהיה ממוגן בהתאם להנחיות משרד הבריאות העדכניות. יחולו בענין הוראות סעיף 4.2 לעיל בשינויים המחוייבים (מטופלים שאינם בהוראה או בצו לטיפול מרפאתי כפוי אין אפשרות לקבלת סיוע מצוות פסיכיאטר המחוז).

חטיבת הרפואה
אגף לבריאות הנפש
Mental Health division

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

7. טיפול יום

מטופלים חיוביים לנגיף או הנמצאים בבידוד לא יגיעו למסגרות טיפול יום עד להחלמה / יציאה מהבידוד. לחולים יש להציע טיפול מרחוק במידת האפשר ולהתייעץ עם מנהל השירות על המקרה הפרטני.

טיפול יום ימשיך לפעול במגבלות הבאות:

- 7.1 יש לבחון את הצורך הקליני להמשיך טיפול יום עבור כל מטופל וכל השירות יפעל בהתאם להנחיות משרד הבריאות לשמירה על היגיינה, ריחוק פיזי ומיגון.
- 7.2 במידה והוחלט לשנות למטופל, בשל הנסיבות, את צורת מתן השירות ומיקומו, יש לשקול ולהציע למטופל טיפול מרפאתי אינטנסיבי חלופי, בין אם טיפול בנוכחותו במרפאה, או לחלופין- טיפול מרחוק, או שילוב של שניהם.
- 7.3 בשלב זה עדיין לא ניתן לחזור ולקיים טיפולים קבוצתיים פרונטליים.
- 7.4 **ההעדפה לקיום טיפול קבוצתי מרחוק לכל מי שיכול, נותרת בעינה.**
- 7.5 במידה שהמטופל עובר לטיפול מרפאתי אינטנסיבי, יש להנפיק עבורו **מנוי קצר** מול קופת החולים (כשמדובר במרפאה ממשלתית-ציבורית). ככל שיהיה צורך במנוי נוסף יש להנפיק מנוי קצר או ארוך בהתאם להחלטת הקופה. ההגבלה על מספר הטיפולים ביום אחד הוסרה עבור מטופלים אלו.
- 7.6 כללי התחשבות אלה הינם הוראת שעה חריגה לתקופת זו בלבד!

8. מיון ואשפוז פסיכיאטרי בהסכמה

יש לשקול היטב טרם הפניית מטופל למיון, את הצורך הקליני לאשפוז וככל שקיימת חלופה ראויה לדבר להעדיפה. עם זאת, אין להימנע מהפניית מטופל הזקוק לכך לחדר המיון אך בשל החשש להדבקות בנגיף הקורונה ובמקרה של מטופל שחושש לפנות לחדר המיון מטעם זה, לנסות ולהפחית החרדות.

Mental Health division
Ministry of Health
39 Yirmiyahu St.
P.O.B 1176
9101002 Jerusalem
Call.Habriut@moh.health.gov.il
Tel: *5400 Fax: 02-5655969

האגף לבריאות הנפש
משרד הבריאות
רחוב ירמיהו 39
ת.ד. 1176
ירושלים 9101002
Call.Habriut@moh.health.gov.il
טל: *5400 פקס 02-5655969

חטיבת הרפואה
אגף לבריאות הנפש
Mental Health division

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

9. מקורות מידע נוספים

להלן קישור לאתר המשרד: [נגיף קורונה החדש, משרד הבריאות](#)

ניתן קבל עדכונים ישירים ומענה על שאלות גם באפליקציה הייעודית של משרד הבריאות:

<http://apps.apple.com/il/app/coronapp/ifa1500189423>

<https://play.google.com/store/apps/details?id=com.bfc.coronapp>

יש להביא מידע זה כלל אנשי הצוות ולוודא הטמעתו.

בברכה,

ד"ר טל ברגמן

מנהלת האגף לבריאות הנפש

העתקים:

מר משה בר סימן טוב, מנכ"ל משרד הבריאות
פרופ' איתמר גרוטו, משנה למנכ"ל
ד"ר ורד עזרא, מנהלת חטיבת בתי החולים
פרופ' סיגל סדצקי, ראש שירותי בריאות הציבור
ד"ר ארז און, ראש חטיבת בתי החולים הממשלתיים
מר ודים פרמן, סמנכ"ל לתכנון תקצוב ותמחור
מר מוריס דורפמן, ראש חטיבת רגולציה מחשוב ובריאות דיגיטלית
ד"ר אודי ססר, מנהל המערך הקליני, האגף לבריאות הנפש
ד"ר הדר אלעד, מנהל האגף לרפואה קהילתית
ליאור ברק, רוי"ח, סגן מנהל האגף לפיקוח על קופ"ח ושב"ן
גבי זהבה רומנו, מנהלת המחלקה לשירותים רפואיים
גבי רונית רינגל, האגף לשע"ח
מר אבי בן זקן, סמנכ"ל בכיר לתכנון ולבינוי
מגיסטר אלי מרום, סגן מנהל מערך הרוקחות והאכיפה
רופאים מחוזיים
פסיכיאטריים מחוזיים
מר דני בודובסקי, מנהל המערך האמבולטורי, האגף לבריאות הנפש
מר יונתן אמסטר, ראש תחום רגולציה, האגף לבריאות הנפש
האגף לשעת חירום

Mental Health division
Ministry of Health
39 Yirmiyahu St.
P.O.B 1176
9101002 Jerusalem
Call.Habriut@moh.health.gov.il
Tel: *5400 Fax: 02-5655969

האגף לבריאות הנפש
משרד הבריאות
רחוב ירמיהו 39
ת.ד. 1176
ירושלים 9101002
Call.Habriut@moh.health.gov.il
טל: *5400 פקס 02-5655969

חטיבת הרפואה
אגף לבריאות הנפש
Mental Health division

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

נספח א':

הגדרת אדם בסיכון לתחלואה קשה ב-Covid-19:

ג. **אדם בסיכון לתחלואה קשה ב-Covid-19:** בן 50-69 עם 2 נקודות סיכון ויותר, או בן 30-49 עם 4 נקודות סיכון ויותר. זאת בנוסף לכל בני 70 ומעלה.
נקודות סיכון אחת (לפי מודל מכון כללית למחקר) תינתן לקיומם של כל אחד מהבאים:
מחלת לב וכלי דם, סוכרת, יתר לחץ דם, עישון מצטבר של מעל 10 שנות חפיסה, השמנת יתר (BMI >30), אשפוז בשלוש השנים האחרונות למעט לידות (כל אשפוז נוסף מוסיף נקודת סיכון).

Mental Health division
Ministry of Health
39 Yirmiyahu St.
P.O.B 1176
9101002 Jerusalem
Call.Habriut@moh.health.gov.il
Tel: *5400 Fax: 02-5655969

האגף לבריאות הנפש
משרד הבריאות
רחוב ירמיהו 39
ת.ד. 1176
ירושלים 9101002
Call.Habriut@moh.health.gov.il
טל: *5400 פקס 02-5655969

חטיבת הרפואה
אגף לבריאות הנפש
Mental Health division

משרד
הבריאות
נחיים בריאים יותר

נספח ב':

הבטחת רציפות טיפול בקלודפיין (לפונקס) בזמן ההתמודדות עם נגיף הקורונה (26/3/2020)

חטיבת הרפואה
אגף לבריאות הנפש
Mental Health division

משרד
הבריאות
נחיים בריאים יותר

א' בניסן, התש"פ
26/3/2020

לכבוד
מנהלי האגפים הרפואיים בקופות החולים
מנהלי מערך בריאות הנפש בקופות החולים
מנהלי מערך הרוקחות בקופות החולים

שלום רב,

הנדון: הבטחת רציפות טיפול בקלודפיין (לפונקס) בזמן ההתמודדות עם נגיף הקורונה

עם כניסתם לתוקף של התקנות לשעת חירום לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה המגבילות תנועת אנשים ומקשות על מטופלים להגיע למרפאות, יש חיוניות להבטיח רציפות טיפול תרופתי פסיכיאטרי עבור מבססחים המטופלים במרפאות ספקי שירות של קופות החולים.

לאורך מניעת פגיעה בהמשכות הטיפול בלפונקס בעת הסכנות, ניתן לפעול באחת מהאפשרויות הבאות:

1

1. מרשם פדי שינתק למטופל או לשליח או מתמדיבמסענו שיעבר לבית מרקחת לצורך ניפוק. אופצה אפשרית אך אינה מומלצת בעת הסכנות.
 2. שליחת מרשם בפקס ישירות מהמרפאה לבית המרקחת המנפק, שישתמש בפקס זה כאסמכתא לניפוק.
 3. המרה למרשם דיגיטלי דרך הקופה.
 4. מהמטופל ודיגבה ההשתתפות העצמית המקובלת.
- מא להעבר מידע זה לכלל עובדיכם וספקי שירותי בריאות הנפש שלכם.

בברכה,

ד"ר טל ברזני
מנהלת האגף לבריאות הנפש

דג"ר אלון מירון
סגן מנהל אגף הרוקחות